DEN MONUMENTALA LINDSTRÖM

9 maj–13 oktober 2019

Detalj ur Gudabild, glasskulptur av Bengt Lindström.
Verket är numrerat med nr. 22.

“Den monumentala Lindström”

Bengt Lindströms offentliga verk, som finns placerade runt om i Sverige, visas i utställningen genom glas, keramik, måleri, foton, film, skulpturer, textilier och modellskisser. Sammantaget ger det en inblick och förståelse till de monumentala och offentliga verk som Lindström arbetade med under åren. Verken i utställningen är hämtade ur Bengt Lindströms donation och Nicklas Nybergs unika samling.

Ingenting tycktes vara omöjligt för konstnären Bengt Lindström och att arbeta med det monumentala formatet blev en intressant utveckling i hans konstnärskap. Han målande bergväggar i fjällen, luckor på vattenkraftverk, en lastbil med släp åt Scania och en personbil åt Volvo. I Västernorrland är *Y-et* vid E4, nära flygplatsen Midlanda, kanske det mest välkända monumentala verket.

I Örnsköldsvik finns *Ting1*. En unik skapelse av den prisbelönta arkitekten Gert Wingård. En elva våningar hög tillbyggnad placerad ovanpå den befintliga tingshusbyggnaden, utan att ha fysisk kontakt med den gamla byggnaden. Wingårdh har inspirerats av Bengt Lindströms målning *Women´s dance*.

Lindströms främsta uttryck var måleriet. I de svartvita bilderna kan man ana hans känsla för det tredimensionella, vilket han utforskade i olika arbetsperioder. I Frankrike arbetade han med skulpturer i polyester och vävda tapeter. Utanför Jokkmokk provade han en form av landart tillsammans med konstnären Lars Pirak, genom målningarna på Akkats kraftstation. På en 17 meter hög cistern vid Åbyverket i Örebro målade han *Asagudarna*. Hit kan man också räkna *Y-et* och landmärket *Tången* i Ånge kommun. Genom åren har Lindström fått olika uppdrag av svenskt näringsliv och offentlig sektor som lett till intressanta samarbeten med företag som Volvo, Scania, Peab samt beställningar från kommuner, stat och landsting i Sverige.

Lindström får under åren inbjudningar till att samarbeta med olika verkstäder och glasbruk i Europa. I Frankrike blir hans stora bilder i olja översatta till vävda tapeter, på Atelier 3 i Paris. I Italien bjuder Adriano Berengo in Lindström att pröva glas som medium för konstnärligt nyskapande, på verkstaden Berengo. Resultaten av samarbetet med de skickliga glashantverkarna vid hyttan blev innovativa glasskulpturer av hög konstnärlig kvalitet.

Den sista inbjudan till samarbete fick Lindström av Atelier La Tuilerie Treigny, i Frankrike. Keramiska skulpturer producerades utifrån konstnärerens skisser och hans muntliga instruktioner. Lindström som då var rullstolburen hade inte möjlighet att resa till Frankrike. Skulpturerna ställdes ut på Sundsvalls museum 2006.

Västernorrlands museum vill framföra sitt varma tack till entreprenören och Lindström-fantasten Nicklas Nyberg som generöst bidragit till utställningen *Den monumentala Lindström* med både konst och kunnande.

Jenny Samuelsson, museichef och Maria Sundström, utställningsproducent

1 *I midnattsolens sken* (1974) Vävd tapet i bildvävsteknik, upplaga 1/6, H266 x B228 cm.
Atelier 3, Paris.
Medlemmarna i Atelier 3 väljer vilka målningar de vill väva. Verksamheten startade 1972.
De ”utvecklar också en närhet till konstnären för att pejla hans personlighet, hans mål, hans stil”.
Och har den tekniska möjligheten att utföra en vävnad som når konstnärens nivå. Lindström samarbetade med Atelier 3 redan på 1970-talet.

Atelier 3 beskriver Lindström som: ”A powerful painter and an experienced engraver,
Bengt Lindström is currently adding a new dimension to his work with tapestry.
Such a development lay in the very nature of things. Certain artists careers acquire such force that nothing can prevent their expansion, or prevent them finding expressions in all maners of techniques. And this very case with Lindströms painting, now converted into dazzling tapestries woven in the most varied of fabrics by teams of young craftsmen”.
Inlån ur Nicklas Nybergs samling.

2 *Womens dance* (1968) oljemålning, förlaga till hyresfastigheten *Ting1*, i Örnsköldsvik.
Inlån ur Nicklas Nybergs samling.

3 Arkitektmodellen *Ting1* (2012), idé av Gerth Wingårdh.
Inlån ur Nicklas Nybergs samling.

4 Fotografi av arbetsprocessen av *Ting1 (2013)* på Lasarettsgatan 1 i Örnsköldsvik.
Foto: Tord-Rickard Söderström. Inlån ur Nicklas Nybergs samling.

5 *Complet barbar (1983)*, litografi, H55 x B76 cm. Atelier Pierre Badey, Paris, Frankrike.
Västernorrlands museum.

6 *Huvudjägaren* (1970), litografi, upplaga 96/100, H76 x B55 cm.
Atelier Pierre Badey, Paris, Frankrike. Västernorrlands museum.

7 *Blått huvud,* Papier mache, bemålad, upplaga 7/8. Gåva från Laure och Renaud Deschandol, Paris. Västernorrlands museum.

8 *Rött huvud,* Papier mache, bemålad, upplaga 3/8 Gåva från Laure och Renaud Deschandol, Paris. Västernorrlands museum.

9 *Y-et,* bordskulptur, gjuten plast, bemålad, signerad. H57 x B37 x L16,5 cm.
Skulpturen föreställer en människa som sträcker upp sina båda armar högt upp i luften som en hälsning till Sapmi. Västernorrlands museum.

10 *Y-et* (1995), bordskulptur, gips, upplaga 250/250, signerad. Skulpturen föreställer en människa som sträcker upp sina båda armar högt upp i luften som en hälsning till Sapmi.
Västernorrlands museum.

11 *Y-et* (1995), bordskulptur, gips, signerad 1000/1000. Skulpturen föreställer en människa som sträcker upp sina båda armar högt upp i luften som en hälsning till Sapmi. Västernorrlands museum. ”Litet Y tillverkat av keramiskt material, med en lös fot/kloss av lackat trä, skulpturen är förvarad i en låda med skjutlock och inbäddad med trä-ull. Västernorrlands museum.

12 *Y-et* (1995), bordskulptur, gips, upplaga 160/250, signerad. H39 x B 27 x D15 cm.
Skulpturen föreställer en människa som sträcker upp sina båda armar högt upp i luften som en hälsning till Sapmi. Västernorrlands museum.

13 *Y-et,* bordskulptur, plast, upplaga 27/30, signerad. Skulpturen föreställer en människa som sträcker upp sina båda armar högt upp i luften som en hälsning till Sapmi. Västernorrlands museum.

14 *Y-et* (1995), gips, upplaga 244/250, signerad. H19,5 x B13 x D3,5 cm. Skulpturen föreställer en människa som sträcker upp sina båda armar högt upp i luften som en hälsning till Sapmi. Västernorrlands museum.

15 *Y-et* (1982), originalskiss, armerad gips, signerad. H57 x B37 x L16,5 cm. Den står på en platta. Skulpturen föreställer en människa som sträcker upp sina båda armar högt upp i luften som en hälsning till Sapmi. Västernorrlands museum.

16 *Y-et* (1995), EA, upplaga 99 ex. Seriegrafi, H79 x B56,5 cm. Ulf Westerdahl, Sundsvall. Västernorrlands museum.

Y:et står i Timrå kommun i närheten av Europaväg 4, där den passerar Sundsvall-Timrå Airport, på ön Skeppsholmen vid Deltavägen över Indalsälvens delta. Monumentet invigdes den 3 september 1995. Den är uppförd i 80 millimeter sprutbetong, är 30,5 meter hög (en halv meter högre än kolossen på Rhodos) och väger 700 ton. Färgen väger 3 000 kg. Under några år var Timrås turistbyrå inhyst i skulpturen. Sedan år 1995 står den jättelika skulpturen Y:et placerad längs med Europaväg 4 i Timrå kommun. Under det senaste decenniet har Y-ets vara eller icke-vara diskuterats flitigt. Sedan drygt tjugo år som sedan verket uppförts har väder och vind gjort sitt, vilket lett till ett stort renoveringsbehov. En fråga som till sist ser ut att lösas under 2019.

17 *Vargen,* gjuten plast, bemålad, upplaga 17/20, H71 x B35 x D31 cm. Det är en förlaga till en offentlig gestaltning, för PEAB, vid bostadshusen på Tumba gärde i Botkyrka kommun i Stockholm. 2005–2007. Bengt Lindström har formgett det 6 meter höga varghuvudet. Västernorrlands museum.

18 *Lejonöverfallet* (1974), vävd tapet i bildvävsteknik, 294 x 318,5 cm. Atelier 3, Paris. Inlån ur Nicklas Nybergs samling.

19 *Intervju* med Michèle Lindström (2015) av etnolog Mona Nilsson, Västernorrlands museum. Här kan du ta del av utvalda delar av Michèle Lindström tankar och berättelser kring makens konst och liv. Inspelningarna är gjorda under sommaren och hösten 2015. I april 2016 avled Michèle Lindström.

20 *Skygg norrlänning* (2001), glaserad keramik, upplaga 7/7. Atelier La Tuilerie Treigny, Frankrike. Bengt Lindström slog sönder fem av dem med hammare. De två återstående hamnade hos Bengt Åberg och Carin och Jan Kron. Inlån ur Nicklas Nybergs samling.

21 Akrylmålning (2000–2003). Bilden är en idéskiss till ett offentligt uppdrag att måla en tågvagn. Lindström hade tidigare fått i uppdrag att måla alla sidor av en långtradare till Scania (2000). Inlån ur Nicklas Nybergs samling.

22 *Gudabild,* glasskulptur, E.A / Épreuve d'artiste. H44 x B30 cm, glas med polykrom påklippt dekor, signerad, svartlackerad ställning av metall. Berengo, Murano Italien.

Till Italien blir Lindström inbjuden att samarbeta av Adriano Berengo på verkstaden Berengo i Murano utanför Venedig. Han skapar en serie skulpturer i kristall. År 1993 deltog Lindström

i glasutställningen “Grandi Vetri di Murano” which was held contemporarily in Italy and in Sweden”. Inlån ur Nicklas Nybergs samling.

23 *Man med medkänsla* (2001), oljemålning, förlaga till glasskulptur. Inlån ur Nicklas Nybergs samling.

24 *Luftens ande* (2000), delvis glaserad keramik, upplaga: 20 ex + 4 AE, H70 x B47 cm. Atelier La Tuilerie Treigny, Frankrike.

År 1998 inledde Lindström ett samarbete med Jean-Marie Fouberts på verkstaden Atelier La Tuilerie Treigny i Frankrikes. Lindström gjorde en serie med de fyra elementen; *Jordens ande*, *Vattnets ande*, *Eldens ande*, där *Luftens ande* ingår. Inlån ur Nicklas Nybergs samling.

25 *Vattnets ande* (2002), delvis glaserad keramik, upplaga: 12 ex + 4 AE, H62 x B47 cm. Atelier La Tuilerie Treigny, Frankrike. Lindström gjorde en serie med de fyra elementen; *Jordens ande*, *Luftens ande* och *Eldens ande* där också *Vattnets ande* ingår. Inlån ur Nicklas Nybergs samling.

26 *Tången,* bordskulptur i gips till Ånge kommun, upplaga 10/90, signerad.

År 1993 invigs det offentliga verket *Tången*, målad betongskulptur på 7 ton, 3,5 m hög i Ånge kommun. I folkmun även kallad för Ångeknipan. Det finns en text ingraverad på skulpturen. ”Invigning av Fränsta AB, den 3 september 1993 i närvaro av Sveriges kung och drottning”. Under 2019 har samtal pågått mellan olika parter om *Tångens* placering, framtid och bevarande ska ske. Västernorrlands museum.

27 *Tången* (1992), målning i akryl. Inlån ur Nicklas Nybergs samling.

28 *Dörrarna västerut / Uvssat davás* (2000), färgfotografi. Fotograf Caj Enqvist. Konstnärerna Bengt Lindström, Lars Pirak och Lars J:son Nutti har skapat monumentalmålningarna på Akkats kraftverk utanför Jokkmokk som kallas *Dörrarna västerut* på svenska och *Uvssat davás* på samiska. De pryder två dammluckor och symboliserar den samiska livsstil och kultur som finns i Sverige och Sapmi. Inlån ur Nicklas Nybergs samling.

29 *Möte vid trumman* (1995), film (12.19 min). Av filmare Boris Erman. Sommaren 1995 träffas konstnärerna Bengt Lindström, Lars Pirak och Lars J´son Nutti i Vaisaloukta på stranden i samevistet Vaisaluokta vid Stora Luleälv. Under några dagar arbetar de tillsammans i naturen. Om kvällen i kåtan jojkar Lars Pirak, jojken berättar om hur renrajden flyttar upp mot fjällen och om vänskapen med Bengt Lindström. Konstnärsmötet dokumenteras av filmaren Boris Ersson med Caj Enqvist som producent. Jojk av Wimme Saari. Filmen är Caj Enqvists hyllning till Bengt Lindström på hans 70-årsdag 1995.

30 *De sju asagudarna,* modell (1996), upplaga 1/5, trä H 29 cm, diameter 60,5 cm, signerad. Modellskiss till det offentliga verket *De sju asagudarna* till Åbyverkets kraftvärmeverk i Örebro kommun. Det är en utomhusmålning på en oljecistern, 17 meter hög med en yta på 3 000 m2, beläget vid huvudleden E18, nära ingången till Örebros industriområde. Vid sidan av cisternen finns ytterligare en offentlig gestaltning, målningen *Skapelsen* på Åbyverkets östra/västra fasad. Västernorrlands museum.

31 *Barn som skriker I,* skulptur i brons. Placerad i Länsresidenset i Härnösand. Västernorrlands museum.

32 *Barn som skriker II,* skulptur i brons. L16 x B28 x H2,5 cm. Västernorrlands museum.

Gudabild, glasskulptur.

26

21

9-16

17

28

30

30

Bengt Lindströms väsen
Människor, djur och mytiska figurer hämtade ur Bengt Lindströms bildvärld har lämnat sina grafiska blad för att befolka gräsmattan framför museibyggnaden. Figurerna är utskurna och förstorade till mänsklig storlek. De hör hemma i samiska sägner, har litterära förebilder eller så har Lindström visualiserat några mänskliga betraktelser han gjort.

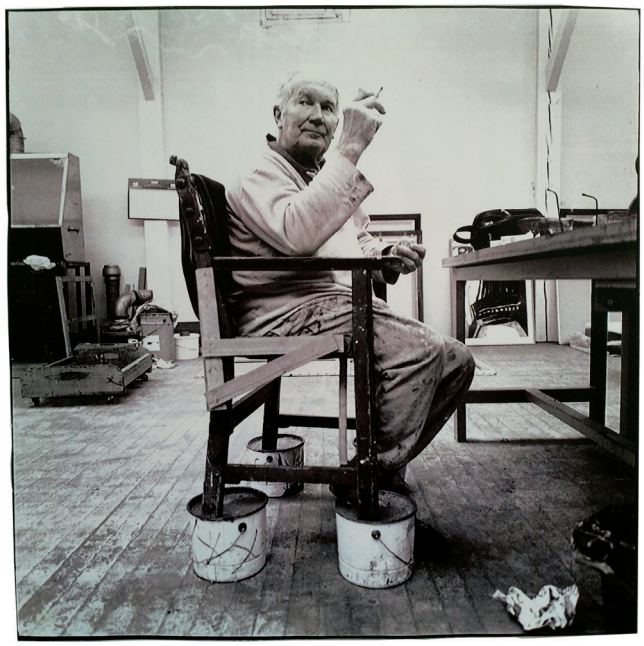

Bengt Lindström föddes 1925 i Storsjö Kapell, Härjedalen och dog 2008 i Sundsvall. Han var bildkonstnär och utbildade sig på Konstfack och Isaac Grunewalds målarskola i Stockholm. Lindström fortsatte sina konststudier i Köpenhamn och på Art Institute of Chicago. Efter andra världskriget, antogs han vid André Lhote och Fernand Légers målarskolor i Paris. Genom sitt intresse för färgens inneboende kraft kom han under 1950-talet i kontakt med den tyska expressionismen och med COBRA-gruppen

Lindström gjorde ett flertal monumentala offentliga arbeten och ett av hans största verk är *Asagudarna* på silomålningen i Örebro.
Bengt Lindström finns representerad i olika permanenta samlingar i mer än 38 museer runt om i världen, bland annat, Moderna Museet i Stockholm, Centre Georges Pompidou i Frankrike, Louisiana i Danmark och Tate Gallery i Storbritanien.

År 1996 tog Michèle och Bengt Lindström samt Carin och Jan Kron initiativ till att bilda stiftelsen, Michèle och Bengt Lindströms stiftelse för modern konst, och att donera konst till denna. Året därpå deponerar de stiftelsens samlade verk till Midlanda konsthall i Timrå.

År 2006 donerade stiftelsen konstsamlingen till Västernorrlands museum. Samlingen omfattas till största delen av Lindströms grafiska produktion. Samlingen består av 1 400 inregistrerade föremål varav cirka 1 000 grafiska blad, skisser, plåtar och målningar. Kronan på verket i donationen är sju stora målningar i en svit kallad *Asagudarna*. Sedan 2006 har samlingen på museet växt i omfång med donerade konstverk, audiovisuella källor samt litteratur.

Tack till alla som arbetat med utställningen!

Producent: Maria Sundström
Teknisk samordning: Per Ahlenius
Tekniker: Per Ahlenius och Hans Erik Holmkvist
Konservator: Linnea Sverkersson
Samling: Katarzyna Forsberg
Textbearbetning: Maria Sundström och Mona Nilsson
Intervjumaterial: Mona Nilsson
Grafisk form: Christina Sollén

VÄSTERNORRLANDS MUSEUM

Fri entré www.vnmuseum.se
Härnösand. Öppet alla dagar 11-17
Kvällsöppet torsdagar till 20
Butik & kafé, tfn 0611-886 00